

[Bertel Dahlgaard.]

kontrollen blev gjort mere effektiv gennem en Udbygning af dens Organisation og Opbygningen af det System, vi nu kender, med Maksimalpriser, Maksimalavancer, Prisstop og bindende Aftale med forskellige Erhvervsomraader. Huslejen og Brændselspriserne var allerede tidligere fastlagt, og i den følgende Tid underbyggedes Virkningerne af dette samlede Komplex af Foranstaltninger af Kronehævningen paa de 8 pCt.

Det var utvivlsomt i den tolvte Time, man dengang skred til Handling, men Handlingen lykkedes, og disse konkrete Foranstaltninger, jeg her har nævnt, er Aarsagen til, at der ikke i Dag er Opløsning i vore økonomiske Forhold. Disse Foranstaltninger er det Fundament, der har gjort det muligt for os at standse Prisstigningsbølgen, saaledes at saavel Detailpristallet som Engrospristallet i de sidste 2 Aar kun er steget 4 pCt., og denne forholdsvis Stabilitet er det, der atter har opretholdt Tilliden her i Landet til vore økonomiske Forhold og derigennem bevaret rolige og ordnede Tilstande. Men denne Ro og Stabilitet maa vi ikke fristes til at tro er noget blivende, hvis vi ikke nøje følger de skiftende Forhold og til enhver Tid sætter ind med ny Handling, hver Gang Situationen af en eller anden Grund ændres.

Allerede i Fjor erkendte Regering og Rigsdag, gennem de Love, der da blev gennemført, at de mange ledige Penge indeholdt en latent Fare, saavel med Henblik paa den øjeblikkelige Indvirkning paa Prisniveauet som med Henblik paa den urolige Tid, der indtræffer i Overgangen fra Krigsøkonomi til Fredsøkonomi. Det, der efter min Mening nu kræves af os og af Befolkningen, er, at vi forstaar, at denne Fare er stadigt tiltagende, og at forskellige Forhold har ført os til et Punkt i Udviklingen, der med Sikkerhed kan betegnes som skæbnesvangert, hvis vi ikke nu træffer de nødvendige Forholdsregler.

De Forhold, der her er saa stærkt virkende, er paa den ene Side den Udtømmning af vore Vare- og Raastoflagre, som de sidste Maaneder har gjort saa følelig; og paa den anden Side Væksten i Nationalbankens Kreditgivning. Den højtærede Finansminister nævnte i sin Fremsettelsestale, at Nationalbankens Kreditter paa de to afgørende Konti nu udgjorde 2 900 Mill. Kr. Men for at fremhæve det afgørende Træk i Øjeblikkets økonomiske Billede gør jeg opmærksom paa, at inden for dette Beløb har Stigningen i de sidste 4 Maaneder udgjort ca. 500 Mill. Kr. Skal vi beherske den Ud-

vikling, der har fundet sit Udtryk her, er det nødvendigt, at Befolkningen fuldt ud forstaar Alvoren i Situationen, og jeg takker Regeringen, fordi den ved Fremsettelsen af disse Lovforslag siger Befolkningen Sandheden og gør den Gerning, som vel ikke kan paaregne Popularitet, men som til Gengæld i Forbindelse med andre Foranstaltninger giver Mulighed for fortsat at bevare Herredømmet over Situationen. Hvis Rigsdagen giver Regeringen fornøden Støtte her, er jeg ogsaa enig med den højtærede Finansminister i, at der ingen Grund er til at tvivle om, at vi stadig er i Stand til at holde en løssluppen Inflation borte.

Den Fare, disse og eventuelt andre Foranstaltninger skal besværges, har to Sider. Den ene vender udad mod den øjeblikkelige Tilstand med Henblik paa Mulighederne for at hindre en ny Prisstigningsbølge. Det drejer sig her om det Pres paa Varepriserne, der udgaar fra den øgede Kreditgivning, fra den Stigning i Befolkningens Indkomster, som til Dels er en Følge heraf, og som i det sidste Aar udgør 10 pCt. Hertil kommer endelig det stærkt øgede Pres, der udgaar fra den tiltagende Varemangel.

I store Dele af Befolkningen raader den Anskuelse, at det alene er Priskontrolmyndighedernes Sag at hindre Stigningen i Varepriserne. Jeg tror, det er skæbnesvangert, hvis denne Misforstaaelse breder sig. De priskontrollerende Myndigheder har et meget stort Ansvar paa dette Omraade, og vises der Svaghed fra Priskontrollens Side, vil Følgerne blive højest ulykkelige. Men det er paa den anden Side en bydende Nødvendighed, at Statsstyrelsen helt forstaar, at Betingelsen for, at Priskontrollen kan opfylde sin Mission, er, at visse fundamentale Forudsætninger er til Stede. Det Pres paa Varepriserne, der udgaar fra de Faktorer, jeg lige har nævnt, kan ingen Priskontrol i Verden staa imod, hvis ikke Statens Politik ogsaa paa anden Maade sætter ind imod Udviklingen. De Forslag, der foreligger her, er et værdifuldt Bidrag til at bringe et fast Grundlag til Veje, men Sagen har andre Sider, som ikke berøres af disse Forslag, og jeg vil gerne fremhæve dette over for den højtærede Regering.

Det har været fremme i Offentligheden, at der fandt visse Forhandlinger Sted mellem Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer om et kombineret Løn- og Prisstop. Fra Industriraadets Side er der fremkommet en Udtalelse, der maa opfattes saadan, at man fra den Side er rede til at bringe øjeblikkelige Ofre for at opnaa det paa længere Sigt uvurderlige Gode, som en Pris-